

Afspraken Ketensamenwerking in de kennisarena (KIK)

De ondertekenaars van dit document willen bijdragen aan:

Een ondergrondse infrastructuur die onlosmakelijk is verbonden aan bovengrondse opgaven, plannen en activiteiten waarbij aanleg, beheer en renovatie van ondergrondse infrastructuur met minimale hinder en optimaal gebruik van innovatieve techniek worden gerealiseerd. Stakeholders werken daarin samen vanuit hun intrinsieke verantwoordelijkheid om de Nederlandse nutsvoorziening optimaal te faciliteren en daarbij steeds de optimale balans tussen kosten en baten voor de Nederlandse samenleving te zoeken.

De betrokken organisaties dragen bij aan het verwezenlijken van dit toekomstbeeld door gezamenlijk de verantwoordelijkheid te nemen voor het landelijk kennis- en innovatieprogramma Ketensamenwerking in de ondergrond, dat is ontstaan vanuit de samensmelting van het Programma integrale ketensamenwerking in de ondergrond (PIKO) en Common ground voor ondergrondse infrastructuur.

Zij doen dit vanuit de overtuiging dat de betrokkenheid van een groot aantal organisaties en de beperkt beschikbare uitvoeringscapaciteit en ruimte in de ondergrond vragen om ketensamenwerking en centrale regie in een écht integraal proces bij planning, informatie-uitwisseling, ontwerp, realisatie en continuïteit van ondergrondse infrastructuur. Ketensamenwerking leidt tot:

- Optimaal gebruik van ruimte
- Efficiënte inzet van middelen
- Zorgvuldige aanleg
- Schadevoorkomende oplossingen
- Effectieve afstemming en coördinatie

De deelnemers initiëren de ontwikkellijnen die uit de eerdere verkenningen als meest dominant naar voren zijn gekomen:

- Regierol voor beheerder openbare ruimte. Er is behoefte aan versterkte regie en coördinatie door de beheerder van de openbare ruimte op de planning en uitvoering van activiteiten rond kabels en leidingen. Aandachtspunten hierbij zijn een goede belangenafweging, een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA), duidelijkheid over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.
- Inzicht door intelligente informatie-uitwisseling. Eenduidige informatie vormt de basis voor een vruchtbare samenwerking tussen ketenpartners in verschillende fasen van het ketenproces. Met een verkenning van de mogelijkheden voor het verbeteren van de informatievoorziening over de ondergrond, wordt inzicht verkregen in de grootte van de huidige en toekomstige ruimtevrage voor ondergrondse kabels en leidingen, én in de informatie die nodig is om keuzes te maken op strategisch, tactisch en operationeel niveau.
- Nieuwe werkwijzen en technieken. Er zijn procesmatige, organisatorische en technische vernieuwingen nodig om de ruimtelijke inpassing te bevorderen en maatschappelijke kosten en overlast te verlagen. Aandachtspunten hierbij zijn het experimenteren met nieuwe technieken mogelijk maken, de wijze van aanbesteden en contracteren, de complexiteit van geïntegreerde projecten en het vereiste opleidingsniveau van personeel in de gehele keten.
- Van 3D- naar 4D-planning. Het is noodzakelijk dat we in Nederland komen tot een ordening van de openbare ruimte, waarbij de boven- en ondergrond integraal en in samenhang met elkaar zijn verbonden, een efficiënte en gecoördineerde uitvoering en een correcte vastlegging en informatieverstrekking. Belangrijke pijlers voor een integrale 3D-ordening zijn het aansturen op meer bestuurlijke bewustwording, verkennen van wettelijke verplichtingen en een verbeterde informatievoorziening over de ondergrond (BIM3D). Daarnaast moet onderzocht worden hoe de factor tijd toegevoegd kan worden en een 4D-ordening ontstaat.

Acties

De ondertekenaars komen overeen dat:

- een gezamenlijke stuurgroep wordt geformeerd die verantwoordelijk is voor het ontwikkelen van een raamwerk voor financiering en uitvoering van bestaande en nog te starten projecten binnen de kennisarena van het landelijk kennis- en innovatieprogramma Ketensamenwerking in de ondergrond;
- de leden van de stuurgroep een financiële bijdrage leveren aan de algemene ontwikkel- en beheerkosten voor het programma van de kennisarena. Voor 2021 en 2022 is dit vastgesteld op € 125.000 per deelnemer per jaar;
- een kernteam wordt ingesteld, bestaande uit minimaal vier leden en een programmacoördinator;
- een strategische adviesgroep van voldoende bestuurlijk niveau wordt aangesteld om de integrale aanpak te faciliteren en daarvoor ruimte te geven binnen hun eigen organisatie en deze waar nodig te versnellen;
- de leden van de strategische adviesgroep zich inspannen om lopende projecten van aangesloten leden/participanten of andere partners in de kennisarena op te nemen;
- de leden van de strategische adviesgroep optreden als ambassadeurs van dit landelijk kennis- en innovatieprogramma, waarbij zij er voor zorgen dat de projecten in de kennisarena actief onder de aandacht worden gebracht en gepromoot binnen hun eigen organisatie en bij de daarbij aangesloten leden en/of participanten.

Deelnemers aan de kennisarena

De stuurgroep

De stuurgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van het landelijk kennis- en innovatieprogramma Ketensamenwerking in de ondergrond en bestaat uit één deelnemer per ondertekenende partij. Het lidmaatschap van de stuurgroep is voorbehouden aan personen op bestuurlijk niveau die zonder ruggenspraak toezeggingen kunnen doen en projecten in gang kunnen zetten. Stuurgroepleden kunnen in hun eigen organisatie implementatie van nieuwe inzichten en toepassing van nieuwe instrumenten mogelijk maken. Van de leden wordt verwacht dat zij (voor zover mogelijk) het gedachtegoed actief uitdragen naar hun achterban, netwerk-, koepel- of brancheorganisatie.

Ik wil onderdeel uitmaken van de stuurgroep, verantwoording dragen voor de ontwikkeling van de kennisarena en ben bereid hiervoor ook financieel bij te dragen.

Organisatie:

Naam:

Datum:

Handtekening:

De strategische adviesgroep

De strategische adviesgroep brengt advies uit over de richting, de scope en het functioneren van de kennisarena. De strategische adviesgroep komt minstens tweemaal per jaar bij elkaar. Deelnemers worden geselecteerd op betrokkenheid bij en kennis van de wereld van ondergrondse infrastructuur en worden (al dan niet op persoonlijke titel) uitgenodigd door de stuurgroep. Het lidmaatschap van de strategische adviesgroep is voorbehouden aan invloedrijke personen die zonder ruggespraak toezeggingen kunnen doen en projecten in gang kunnen zetten, zodat met nog meer gezag in de markt gesproken kan worden. Leden kunnen in hun eigen organisatie implementatie van nieuwe inzichten en toepassing van nieuwe instrumenten mogelijk maken. Van de leden wordt verwacht dat zij (voor zover

mogelijk) het gedachtengoed actief uitdragen naar hun achterban, netwerk-, koepel- of brancheorganisatie. Zij treden op als ambassadeur voor de kennisarena en ondersteunen het programma door middel van het betrekken van hun achterban, het agenderen van de vraagstukken, het verbinden van stakeholders en het helpen zoeken naar financiering.

Door ondertekening van dit document kunnen betrokkenen zitting nemen in de strategische adviesgroep. Zij spreken hun steun uit voor de gekozen aansturing van het landelijk kennis- en innovatieprogramma Ketensamenwerking in de ondergrond. Met ondertekening spreken zij zich uit voor integrale samenwerking om de genoemde hoofd- en kerndoelen te realiseren en daarmee te komen tot het gewenst toekomstbeeld.

De adviesgroeppartners kunnen doorgroeien naar lidmaatschap van de stuurgroep, mits zij zich in dezelfde mate committeren aan dit afspraken document als de stuurgroep leden, in combinatie met een bijdrage van €125.000 in de algemene ontwikkel- en beheerkosten van het programma.

Ik wil deelnemen aan de strategische adviesgroep:

Organisatie:

Naam:

Datum:

Handtekening:

Het kernteam: eigenaars ontwikkellijnen

Het kernteam bestaat uit inhoudelijke experts op gebied van de geformuleerde invalshoeken (samenwerking, techniek, wet- en regelgeving en financiën) die verantwoordelijk zijn voor een ontwikkellijn onder leiding van de programmaleider. Elke eigenaar van een ontwikkellijn is verantwoordelijk voor de ontwikkelingen, projectvoorstellen en voortgang binnen de genoemde ontwikkellijnen en adviseert de stuurgroep bij het formuleren en beoordelen van projectvoorstellen. Kortom: hij/zij is verantwoordelijk voor het succesvol maken van de ontwikkellijn. Het kernteam legt verantwoording af aan de stuurgroep, geeft inzicht in de lopende projecten en ontwikkeling van de Kennisarena. Voor de functie Eigenaar ontwikkellijn kan gesolliciteerd worden.

Projecten

De beoordeling en acceptatie van projectaanvragen gebeurt, na advies van het kernteam, door de stuurgroep op basis van de volgende criteria:

- Het project staat open voor alle stakeholders, ook als dit concurrenten zijn.
- Het project draagt bij aan het maatschappelijk belang.
- Het project sluit aan bij behoeftes en signalen vanuit de praktijk.
- De resultaten van het project worden openbaar en onvoorwaardelijk gedeeld.
- Het project leidt tot concrete resultaten binnen (maximaal) achttien maanden, gerelateerd aan heldere langetermijndoelen (voor 2030).
- Het project wordt gefinancierd door bijdragen van de deelnemende partijen in zowel uren als cash.

Na acceptatie wordt een plan van aanpak uitgewerkt, waarin is opgenomen welke stakeholders op welk (functie)niveau betrokken moeten worden en hoe realisatie in geld en in-kind is geregeld. Na toetsing en acceptatie van het plan van aanpak door de inhoudelijke adviesgroep van de kennisarena worden een projectleider en -team aangesteld. Na oplevering van het eindproduct van zo'n projectgroep is de stuurgroep verantwoordelijk voor het publiceren en delen ervan.